УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
UNIVERSITY OF BANJA LUKA
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ
FACULTY OF LAW

ISSN 3029-3537 (Online) ISSN 2831-1361 (Print)

МЕЂУНАРОДНИ НАУЧНИ СКУП

„ИЗАЗОВИ И ПЕРСПЕКТИВЕ РАЗВОЈА ПРАВНИХ СИСТЕМА У XXI ВИЈЕКУ“

ЗБОРНИК САЖЕТАКА

Година V, број 5 (2025)

MEĐUNARODNI NAUČNI SKUP

„IZAZOVI I PERSPEKTIVE RAZVOJA PRAVNIH SISTEMA U XXI VIJEKU“

ZBORNIK SAŽETAKA

Godina V, broj 5 (2025)

INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE

„CHALLENGES AND PERSPECTIVES OF THE DEVELOPMENT OF LEGAL SYSTEMS IN THE XXI CENTURY“

COLLECTION OF SUMMARIES

Year V, No. 5 (2025)

Бања Лука, 2025 - Banja Luka, 2025

Maša Marković, ma
Institut za kriminološka i sociološka istraživanja Beograd (Srbija)

NAČELO JAVNOSTI I ZAŠTITA PRAVA NA PRIVATNOST U KRIVIČNOM POSTUPKU

Sažetak: Autor, kako bi što sveobuhvatnije predstavio odnos pravosuđa, kaznenog prava i medija, prvo definiše normativne elemente načela javnosti, kao jednog od osnovnih principa krivičnog procesnog prava i fundamentalnih načela krivičnog postupka. Nakon toga, u radu se razmatra pitanje primene načela javnosti, odnosno njegova ograničenja radi zaštite privatnosti učesnika krivičnog postupka u meri koja je moguća i adekvatna, sa posebnim osvrtom na pitanje zaštite privatnosti naročito osetljivih žrtava u procesnom svojstvu oštećenog kao svedoka u krivičnim postupcima u Republici Srbiji. Pored toga, autor ukazuje i na potrebu poštovanja pretpostavke nevinosti koja se odnosi na okrivljenog i predstavlja jedan od osnovnih elemenata prava na pravično suđenje. Samim tim, nakon što se u radu definišu pojam, granice primene i ograničenja u zaštiti određenih prava stranaka u postupku, poput prava na privatnost i prava na pretpostavku nevinosti, analizira se odnos navedenih prava sa pravom građana na obaveštenost o toku krivičnog postupka i sa slobodom medijskog izražavanja. Stoga, kako bi se omogućilo uzajamno poštovanje navedenih prava i slobode, kako od strane predstavnika pravosudnog sistema, tako i od strane predstavnika medija, autor nudi predloge de lege ferenda čijom primenom se može, pored navedenog, obezbediti i povećanje transparentnosti krivičnog postupka i jačanje poverenja građana u rad pravosuđa, kao i objektivnije izveštavanje medija o toku krivičnog postupka i njegovim učesnicima.

Ključne riječi: načelo javnosti / pravo na privatnost / pretpostavka nevinosti / sloboda medija.

Maša Marković, LL.M.
Institute for Criminological and Sociological Research Belgrade (Serbia)

THE PRINCIPLE OF PUBLICITY AND THE PROTECTION OF THE RIGHT TO PRIVACY IN CRIMINAL PROCEEDINGS

Summary: To provide a comprehensive representation of the relationship between the judiciary, penal law and media, the author first defines the normative elements of the principle of publicity, one of the basic principles of criminal procedural law and a fundamental aspect of criminal proceedings. Subsequently, the paper examines the application of the principle of publicity and its limitations, aimed at protecting the privacy of participants in criminal proceedings to the extent that is possible and appropriate, with a focus on the protection of the privacy of victims as vulnerable witnesses in criminal proceedings in the Republic of Serbia. In addition, the author emphasizes the need to respect the presumption of innocence, which applies to the accused and constitutes one of the fundamental elements of the right to a fair trial. The paper then defines the concept, scope of application and limitations in the protection of certain rights of the parties involved in the proceedings, such as the right to privacy and the right to the presumption of innocence. Finally, the relationship between these rights and the citizens`; right to be informed about the progress of criminal proceedings is analysed, as well as their connection with the freedom of media expression. Therefore, in order to enable mutual respect for the aforementioned rights and freedom, both by representatives of the judiciary and by representatives of the media, the author proposes de *lege ferenda* considerations. Their implementation could, in addition to the above, ensure increased transparency of criminal proceedings and strengthen public trust in the judiciary`s work and provide more objective reporting by the media on the progress of criminal proceedings and its participants.

Key words: principle of publicity / right to privacy / presumption of innocence / freedom of the media.